

Příběhy našich sousedů

Věra Biněvská - Holubeva

Vypracovali žáci

Základní školy Praha 7, Strossmayerovo náměstí 4:

Jana Hešur, Anna Hrubá, Jáchym Šimek, Martin Zdráhala

pod pedagogickým vedením Mgr. Martiny Šichové

Dne 14. května 2015 navštívila naši školu v rámci projektu Příběhy našich sousedů paní Věra Biněvská - Holubeva. Při seznámení s touto drobnou, sympatickou, usměvavou ženou plnou života nikdo z nás netušil, kolik překvapení a jak zajímavé vyprávění nás čeká.

Paní Biněvská prožila neobyčejný osud, který by vystačil i na několik samostatných lidských životů. Do dětství jí zasáhla 2. světová válka, kdy jako součást Svobodovy armády prošla přes Duklu a Slovensko až do Prahy, do Československa - své vlasti, aby skoro celý svůj dospělý život strávila opět zpátky v Sovětském svazu. Ale nepředbíhejme...

Paní Věra Biněvská se narodila 20. září 1929 v Umani na Ukrajině do české rodiny, jejíž kořeny spočívají z otcovy i matčiny strany na jihočeském Třeboňsku. Do rodiny Růženy a Nikonora Biněvských se narodily tři děti - Mikuláš (1929), Vanda (1925) a nejmladší Věra (1929). V roce 1934 Růžena ovdověla a ve stejném roce zemřel i syn Mikuláš.

V té době byl na Ukrajině hladomor, a proto se Růžena Biněvská nastěhovala ke své sestře Marii, která měla malé hospodářství v obce Rudňa Novenka. Začala pracovat v kolchoze, kde dostala přidělený i malý domek. Tam také děvčata začala chodit do ukrajinské školy. V roce 1936 se Růžena znovu provdala za Luciana Morozoviče. V r. 1937 se jim narodil syn Kazimír.

Teta Marie byla i s rodinou jako podezřelá cizinka (dopisovala si s třeboňskou rodinou) vysídlena do Kazachstánu. Z obavy před pronásledováním odešla i Věřina rodina do jižního Uralu - stanice Koltubanka v Orenburské oblasti (nedaleko města Buzuluk).

V době přepadení Sovětského svazu Německem v roce 1941 bylo Věře 12 let. Stanicí Koltubankou projížděly vlaky s raněnými z bojů, čekaly zde na přesměrování i několik hodin, takže Věra i ostatní děti měly možnost seznámit se s tím, co to válka je - dozvěděly se o jejich hrůzách - zabíjení, mučení, a to i dětí... Snažily se pomáhat. Jídla bylo málo, tak alespoň z lesa nosily ostružiny a na nádraží kupovaly horkou vodu, aby si čekající lidé mohli uvařit čaj. Už tenkrát si začaly uvědomovat, že pokud chtějí, aby zlo skončilo, musejí bojovat.

V roce 1942 se Biněvští z rozhlasu dozvěděli zprávu, že v Buzuluku vzniká československá vojenská jednotka, do které mohou vstoupit všichni obyvatelé bývalého Československa - Češi, Slováci, Rusínové, Židé... Přihlásila se celá rodina.

O čtyři roky starší sestra Vanda, tehdy sedmnáctiletá, narukovala přímo do kasáren do vojenského výcviku. Nejdříve jako zdravotnice a později, na základě svých výborných výsledků ve střelbě, byla jako jedna ze dvou žen zařazena do tříměsíčního odstřelovačského výcviku. Jako odstřelovačka se zúčastnila bojů o Sokolovo a později se zapojila jako výsadkářka do bojů na Slovesku.

Věra s maminkou a bratrem se přestěhovali do velitelského domu, kde maminka pracovala jako správkyň. Zde se Věra snažila matce pomáhat s provozem velitelského domu, kde se vystřídala řada osobností československého vojska. Starala se také o malého brášku.

Velitelem zde byl tenkrát pplk. Ludvík Svoboda, se kterým se Věra velmi často potkávala. Vzpomíná na něj jako na velmi laskavého člověka. Často se ho snažila přemluvit, aby po vzoru své sestry mohla vstoupit do armády. Pplk. Svoboda pravidelně odpovídal: „Ty jsi ještě moc malá, vždyť ani neudržíš pušku!“ A Věra, také pravidelně, odpovídala: „Já vyrostu, pušku udržím, naučím se střílet a půjdu zabít Hitlera!“

Z ostatních obyvatel velitelského domu paní Biněvská také ráda vzpomíná na Heliodora Píku a na čokoládu v červeném obalu, kterou jí převezl z Anglie.

Po odjezdu polního praporu k Sokolovu se náhradní pluk přestěhoval z Buzuluku do Jefremova. Věře se konečně splnil sen - ve svých čtrnácti a půl letech byla v lednu 1944 odvedena jako vojín-elév (učeň). Nastoupila vojenský výcvik - střelbu, práci se zbraní (čištění a skládání), vyfasovala pušku s bodákem, která byla větší než ona. Prodělala také parašutistický výcvik (chtěla se stát výsadkářskou jako její sestra), ale instruktor ji nepustil k seskoku - byla příliš mladá...

Nakonec byla přidělena jako telegrafistka k radiostanici společně se svou kamarádkou Sylvou Laštovičkovou. V kurzu se naučila práci radistky - přijímat a odesílat zprávy, šifry, morseovku...

Fronta postupovala a Věra se dostala k Dukelskému průsmyku, kde ve druhém sledu byla ve dne v noci na příjmu. Dokonce stála i na stráži. Postupně se dostala i k menší zbrani - dostala malý šestiranný browning. Uvědomovala si, že pokud ho někdy použije, musí počítat rány, aby jí poslední zbyla pro sebe. O tom, jak se gestapo chová k zajatcům a především k ženám, věděla, naštěstí jen z vyprávění, hodně...

S československou armádou došla až do Prahy. Velice ráda vzpomíná na 17. květen 1945 na slavnostní přehlídku, kdy je na Staroměstském náměstí přivítal prezident Edvard Beneš.

V Praze nastoupila na ministerstvo národní obrany jako telegrafistka a začala opět chodit do večerní školy. Setkala se konečně i se sestrou Vandou.

Mezitím maminka předala velitelský dům v Jefremově sovětské vládě. Nastěhoval se tam generál Arkadij Pavlovič Golubev. Maminka začala pracovat v českém dětském domově, který se staral o děti českých vojáků bojujících na frontě. Při stěhování dětského domova na Slovensko měla maminka vážnou autonehodu a byla s těžkými zraněními (několikanásobnými zlomeninami končetin a zraněním páteře) převezena do nemocnice v Užhorodu.

Převoz Růženy Biněvské zařídil generál Golobuběv, který zapůjčil vhodné auto i s řidičem (svým prostředním synem). Do Užhorodu se pro maminku vypravila Věra. Bohužel byla zranění velmi vážná a maminka v Praze 6. března 1946 zemřela.

V prosinci 1945 se šestnáctiletá Věra Biněvská vypravila zpět Sovětského svazu na krátkou návštěvu rodiny generála Golubeva. Netušila, že se zpátky domů znovu podívá, a to pouze na návštěvu, až za dlouhých sedmáct let.

Hranice byla uzavřena a ani velká snaha generála Golubeva nedokázala zařídit povolení k výjezdu. Dokonce ani když přišel telegram se zprávou o maminčině úmrtí...

Věra zůstala sama, cizinka, několik set kilometrů od své rodiny. A opět to byl generál Golubev, kdo nabídl svou pomoc. Jako jediné možné řešení nakonec

vyplývala adopce. A tak se z Věry Biněvské, Češky, stala Věra Arkadijevna Golubeva, ruské národnosti a se sovětským občanstvím. O svém českém původu a účasti v československé armádě musela dlouhou dobu mlčet, aby se pro sovětský režim nestala podezřelou.

Ve Lvově dokončila desetiletku a začala studovat klasickou filologii na univerzitě. Vdala se a s manželem žila dva roky ve Vídni, kam byl jako důstojník převelen do okupační správy. Univerzitu dokončila dálkově. Narodila se jim dcera Natálie. S druhým manželem měli dceru Angeliku. Pracovala jako korektorka, učitelka a svoji pracovní kariéru ukončila jako učitelka ve škole pro postižené děti.

První kontakty se ztracenou českou rodinou bylo možné navázat až po smrti Stalina v roce 1953. V roce 1962 se poprvé po dlouhých letech vypravila zpátky do Československa, ale zase jenom na návštěvu. Život už ji zavedl jinam. Ve Lvově měla manžela, děti, práci: „Čas utíká, život jde dál, nebudeš čekat, až ti bude kolik let, až budu stará, pak jestli se podaří vrátit zpět, to nevíš nikdy...“

Do Československa však pravidelně jezdila na návštěvy. Začala být zvána na různé vzpomínkové akce spojené s výročími druhé světové války. V roce 1991 zemřel Věřin manžel a v Praze sestra Vanda. Věra Biněvská-Holubeva se rozhodla vrátit zpět domů do Československa. Stalo se tak v roce 1993. Po čtyřiceti osmi letech se vrátila domů z „krátké“ návštěvy u přátel ve Lvově.

Do své vlasti s sebou vzala dceru Angeliku a roční vnučku.

S vnučkou paní Biněvské jsme měli možnost se také seznámit. Doprovodila svou babičku na naše setkání ve škole.

